

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Філологічний факультет
Кафедра української літератури

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

**ХУДОЖНЯ ШЕВЧЕНКІАНА СВІТУ (ЄВРОПА, АЗІЯ,
АМЕРИКА, АВСТРАЛІЯ)**

вибіркова

Освітньо-наукова
програма «ФІЛОЛОГІЯ»

Спеціальність	035 Українська мова
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Рівень вищої освіти	третій освітньо-науковий
Факультет	філологічний

Мова навчання **українська**

Розробник: *Мельничук Богдан Іванович*, професор, доктор філологічних наук

Профайл викладача

https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=W3N9fhcAAAAJ&view_op=list_works

Контактний тел. 0372533749

Е-mail: b.melnychuk@chnu.edu.ua

Консультації Очні консультації: за попередньою домовленістю.
Онлайн-консультації: понеділок 14:40 – 16:00.

[illegible]

Тема 3. Закономірність появи в українському письменстві драматичних творів про Шевченка, спричиненої обставинами його життя (скажімо, літа солдатчини він сам називав у «Журналі» «мрачної монотонної десятилетньої драмою»). Еволюція драматичного освоєння постаті Шевченка: від прозових одноактівок і віршованих драматичних етюдів до повнометражних п'єс («Стіна» Ю. Щербака та «Гора» І. Драча) і драматичної поеми-тетралогії Б. Стельмаха «Тарас».	2	2									
Тема 4. Огляд художньої шевченкіани в літературах національних меншин України і в творчості української діаспори.	1		1								
Тема 5. Художня шевченкіана в літературах слов'янського світу (польській, російській, білоруській, болгарській, сербській, словацькій), Прибалтики (литовській, латиській, естонській) та Молдови і Румунії.	2	2									
Разом за ЗМ1	9	6	3								

Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Художня шевченкіана Європи, Азії, Америки, Австралії											
Тема 1. Художня шевченкіана в літературах Закавказзя та Середньої Азії.	2	2										
Тема 2. Художня шевченкіана в германських (німецькій та австрійській) і романських (румунській, іспанській, італійській) літературах.	1		1									
Тема 3. Художня шевченкіана в літературах Індії, Шрі-Ланки, Китаю та Японії.	1	1										
Тема 4. Художня шевченкіана в літературах Канади і США.	1		1									
Тема 5. Художня шевченкіана в літературі Австралії.	1	1										
Разом за ЗМ 2	6	4	2									
Усього годин	15	10	5									

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми
1.	Шевченкіана Богдана Лепкого.
2.	Поетична шевченкіана Андрія Малишка.
3.	Порівняльний аналіз творів про Тараса Шевченка пера Степана Васильченка та Гната Хоткевича.
4.	Шевченко в книзі його родича Дмитра Красицького «Тарасові світанки».
5.	Особисте життя в повісті Володимира Дарди «Його кохана».
6.	Роль документів у драмі Івана Драча «Гора».
7.	Жанрова і змістова специфіка твору Єжи Єнджеєвича «Українські ночі, або Родовід генія».
8.	Своєрідність висвітлення участі Шевченка в кос-аральській експедиції (за твором Уразака Бекбауліва «Тарас на Аралі»).
9.	Фольклорна основа поеми Хаміда Єргалієва «Мій земляк».

10.	Жанрова специфіка книги Дмитра Чуба «Живий Шевченко».
-----	---

* ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни за рішенням кафедри (викладача).

6. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, реферат, творча робота) відповідь студента та ін.

Формами підсумкового контролю є залік.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- проєкти (наскрізні проєкти; індивідуальні та командні проєкти; дослідницько-творчі та ін.);
- реферати;
- есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- контрольні роботи;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінка А (90 – 100 балів) або «відмінно» виставляється за відповідь, яка містить вичерпне за сумою поданих знань розкриття усіх запитань, розгорнуту аргументацію кожного з положень, побудована логічно й послідовно, розкриває питання від його нижчих до вищих рівнів, а також містить приклади, які дозволяють судити про повноту уявлень студента з поставленого питання. Відповідь повинна бути викладена гарною, багатою мовою, відзначатися точним вживанням термінів, містити посилання на засвоєну навчальну літературу.

Оцінка В (80 – 89 балів) або «добре» виставляється за відповідь, яка містить повне, але не вичерпне за сумою виявлених знань висвітлення усіх запитань, що містяться в білеті, скорочену аргументацію головних положень, допущено порушення логіки й послідовності викладу матеріалу, а розуміння теоретичних питань не підкріплено ілюстраціями. У відповіді допускаються стилістичні помилки, неточне вживання термінів, довільне витлумачення фактів.

Оцінка С (70 – 79 балів) або «добре» виставляється за відповідь, яка містить недостатньо вичерпне за сумою виявлених знань висвітлення питань, що містяться в білеті, відсутня аргументація головних положень, допущено порушення логіки й послідовності викладу матеріалу, а наведені приклади з практики не відповідають теоретичним моментам даного курсу. У відповіді допускаються стилістичні помилки, неточне вживання термінів, довільне витлумачення фактів. Крім того, таким балом може бути оцінений студент, який протягом семестру не виявляв відповідних знань з даного курсу, але на іспиті успішно відповів на поставлені теоретичні та практичні завдання.

Оцінка D (60 – 69 балів) або «задовільно» виставляється за відповідь, яка містить неповне за сумою виявлених знань висвітлення усіх питань, поверхово аргументує положення, у викладі допускає композиційні диспропорції, порушення логіки й послідовності викладу матеріалу, не ілюструє теоретичні положення прикладами. Мова відповіді рясніє помилками, наявне неправильне слово- й терміновживання.

Оцінка Е (50 – 59 балів) або «задовільно» виставляється за відповідь, яка містить неповне за сумою виявлених знань висвітлення усіх питань або за незнання окремого питання із загальної кількості поставлених. У викладі студента допущені композиційні диспропорції, порушення логіки й послідовності викладу матеріалу. Студент не може відтворити основні теоретичні положення, але наводить окремі приклади з історико-літературного матеріалу. Мова відповіді рясніє помилками, наявне неправильне слово- й терміновживання, немає розуміння окремих літературознавчих термінів.

Оцінка FX (35 – 49 балів) або «незадовільно» виставляється у разі, коли студентом протягом навчального семестру набрано недостатню кількість балів за змістові модулі, він не може бути допущеним до складання іспиту. У випадку, якщо студент допущений, але його відповідь на іспиті містить неправильне висвітлення питань, помилкову аргументацію, допускаються помилкові умовиводи, неправильне посилання на факти та їхнє витлумачення, мова близька до суржику, він також може бути оцінений незадовільно.

Оцінка F (1 – 34 балів) або «незадовільно» виставляється у разі, коли студентом протягом навчального семестру набрано недостатню кількість балів за змістові модулі, він не може бути допущеним до складання іспиту. У випадку, якщо студент допущений, але відповісти на поставлені запитання на іспиті він не може або відповідає неправильно, а також не може дати відповідь на жодне із поставлених додаткових запитань, така відповідь оцінюється незадовільно.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)										Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	40	100
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6		

7. Рекомендована література – основна

Художня література

Збірники творів

1. Шевченко в художній літературі : (збірник статей) / упор. В.Х. Косян і Н.С. Ткаченко. Київ : Держлітвидав, 1964. 574 с.
2. Вінок великому Кобзареві. Київ, 1961.
3. Вінок тарасові Шевченку. Оповідання. Київ, 1963.
4. І мене в сім'ї великій. Твори українських радянських драматургів, присвячені життю і діяльності Т. Г. Шевченка. Київ, 1961.

Поетичні твори про Т. Шевченка (книги віршів, цикли, поеми)

1. Лепкий Б. Шевченко [цикл]. *Твори* : в 2-х т. Т. 1. Київ : Дніпро, 1991. С. 184–199.
2. Малишко А. Віщий голос : книга лірики. Київ : Рад. письменник, 1961.
3. Малишко А. Тарас Шевченко: драматична пісня. Київ : ДВХЛ, 1964.
4. Малишко А. Пісня Тараса Шевченка [цикл]. *Дорога під яворами* : лірика. Київ : Рад. письменник, 1964. С. 81–99. Окремо – вірш «Тарасова гілка» (с. 27–28).
5. Павличко Д. Дорога до Шевченка [поеми]. *Покаянні псалми* : поезії. Київ : Основи, 2009. С. 745–756.
6. Драч І. Смерть Шевченка (симфонія). *Вибрані твори*: в 2-х т. Т.1. Поезії. Київ : Дніпро, 1986. С. 71–80.
7. Лубківський Р. Погляд вічності : поезії. Київ: Рад. письменник, 1990.
8. Білоус Д. Тарасові жарти. Київ : Молодь, 1964.

Прозові твори про Т. Шевченка

1. Кониський О. Тарас Шевченко-Грушівський : хроніка його життя / упоряд. В. Л. Смілянська. Київ : Дніпро, 1991.
2. Васильченко С. Широкий шлях. Частина перша: «В бур'янах». *Твори* : в 3-х т. Т. 2. 1909–1932. Київ : Дніпро, 1974. С. 199–242.
3. Хоткевич Г. Тарас Шевченко : повість. Львів : Каменяр, 1966.
4. Іваненко О. Тарасові шляхи : роман. Київ : Державне вид-во дитячої літератури УРСР, 1964.
5. Смілянський Л. Поетова молодість : роман. *Твори* : в 4-х т. Т. 3. / упоряд. В. Л. Смілянської. Київ : Дніпро, 1971. С. 5–474.
6. Тулуб З. В степу безкраїм за Уралом: роман. Київ : ДВХЛ, 1964.

7. Красицький Д. Тарасові світанки : [оповідання про поета]. Київ : Молодь, 1979.
8. Дарда В. Його кохана : [повість]. Київ, 1964.
9. Шевчук В. Син волі : роман. Київ, 1989.

Діаспорні прозові твори:

1. Чуб Д. Живий Шевченко. Біографічні та літературознавчі оповіді / передм. М. Слабошпицького. Київ, 2005.
2. Шлях велетня : Ілюстрована біографічна розповідь про Тараса Шевченка / Переказала Наталя Ливицька-Холодна : Видавництво Михайла Борецького. 143 с.

Драматичні твори про Шевченка

1. Щербак Ю. Стіна. Сподіватись : п'єси. Київ, 1988.
2. Драч І. Гора [п'єса-документ]. Київ : Рад. письменник, 1997.

Зарубіжна шевченкіана

1. Єргалієв Х. Мій земляк : поема. Переклад з казахської В. Бровченка. *Поезії*. Київ : Дніпро, 1984. С. 76–106.
2. Бекбаулов У. Тарас на Аралі : повість. Переклад з каракалпацької С. Тельнюка. Київ : Дніпро, 1975.
3. Большаков Н. Їхав поет із заслання... : Пошуки. Роздуми. Дослідження. Київ : Дніпро, 1977.
4. Большаков Н. Шляхами великої долі. Київ : Веселка, 1984.
5. У Вільні, городі преславнім... Художньо-документальний диптих. Георгій Метельський. Провесінь над Вілією. Повість. Анатолій Непокупний. Балтійські зорі Тараса. Художньо-документальне есе. К. : Дніпро, 1989. 352 с.
6. Єнджеєвич Є. Українські ночі, або Родовід генія. Львів : Атлас, 1997. Інша публікація – журн. «Київ», 1989, №11, 12. 1990, №1–5.
7. Апушкін Я. Сторінки життя : драматичний триптих. Переклад О. Новицького. Київ, 1982.

Наукова література

1. Дзюба І. Тарас Шевченко : життя і творчість. Київ, 2008.
2. Мельничук Б. Шевченко у художній літературі. Шевченко в українській художній літературі. *Шевченківська енциклопедія* : в 6 т. Т. 6. Т-Я. Київ, 2015. С. 885–893.
3. Мельничук Б. Шевченко в художніх літературах зарубіжжя. *Шевченківська енциклопедія* : в 6 т. Т. 6. Т-Я. Київ, 2015. С. 893–900.
4. Мельничук Б. Малишко Андрій Самійлович. *Шевченківська енциклопедія* : в 6 т. Т. 4. М-П. Київ, 2013. С. 49–52.
5. Мельничук Б. І. Українська поетична шевченкіана : навч. посіб. зі спецкурсу. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2010. 174 с.
6. Мельничук Б. Шляхами української художньої шевченкіани, твореної в трьох століттях на трьох континентах. *Буковинський журнал*. 2013. 4 (90). С. 66–85.
7. Мельничук Б. Прозова шевченкіана. *Буковинський журнал*. 2014. 1 (91). С. 101–124.
8. Мельничук Б. Драматична шевченкіана. Шевченкіана національних меншин України. Діаспорна українська шевченкіана. *Буковинський журнал*. 2014. 2 (92). С. 107–142.
9. Мельничук Б. Тарас Шевченко в художніх літературах зарубіжжя. *Буковинський журнал*. 2014. Ч.3 (93). С. 92–127; Ч.4 (94). С. 88–114.
10. Мельничук Б. І. Художня шевченкіана як феномен світової літератури : матеріали XXXI Наукової шевченківської конф., м. Луганськ, 9-11 березн. 1994 р. Луганськ : Світлиця, 1994. С. 194–196.
11. Мельничук Б. Шевченкіана, створена в криївках і ГУЛАГах. *Слово і час*. 2012. № 4. С. 17–31.
12. Мельничук Б. І. З поля польської шевченкіани. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія. Соціальні комунікації*. Вип. 1 (29). Ужгород, 2013. С. 110–113.
13. Мельничук Б. Російська художня шевченкіана, започаткована Антоном Майковим і Ніколаєм Некрасовим. *Spheres culture. Volume VII*. Люблін, 2014. С. 82–99.

14. Мельничук Б. Шляхи української художньої шевченкіани (Від початку 40-х років XIX століття до наших днів). *Записки Наукового товариства імені Тараса Шевченка*. Том CCLXVI. Львів, 2014. С. 355-422.
15. Кравчук П. Тарас Шевченко в Канаді. Київ, 1961.
16. Микитенко О. Слово і образ Тараса Шевченка на берегах Гангу. *Всесвіт*, 1976, № 3.
17. Мушкудіані О. Симфонія грузинської шевченкіани. Київ, 2009.
18. Мельничук Б. Художня шевченкіана української діаспори в Європі, Америці та Австралії. *Слово і час*. 2014. № 10. С. 18–26.
19. Мельничук Б. Випробування істиною. Проблема історичної та художньої правди в українській історико-біографічній літературі (від початків до сьогодення). Київ : Академія, 1996.

8. Інформаційні ресурси

1. <https://diasporiana.org.ua/>
2. <https://chtyvo.org.ua/>